



Sygn. akt IV CSK 263/07

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. POLAND Spółki z o.o. w W.

przeciwko Wydawnictwu M. Spółce z o.o. w S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 listopada 2007 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 5 stycznia 2007 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu pozostawiając temu sądowi
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego**

Uzasadnienie

Powód – A. Poland, spółka z o.o. wniósł o zasądzenie od pozwanego Wydawnictwa kwoty 241.083,33 złotych z ustawowymi odsetkami od kwot i dat wskazanych w pozwie z tytułu zapłaty ceny z sprzedany papier.

Sąd Okręgowy w G. 10 października 2005 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający w całości żądanie.

W sprzeciwie od tego nakazu pozwana spółka podniosła, że nie zamawiała i nie odebrała dostaw papieru, za który powódka dochodzi zapłaty. Zdaniem pozwanej towar ten był zamówiony i dostarczony do Drukarni Akcydensowej spółki z o.o. w G.

Wyrokiem z dnia 4 stycznia 2006 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił w całości powództwo.

Według ustaleń tego Sądu, 25, 28, 29, i 30 października 2002 r. oraz 25, 26 i 28 listopada 2002 r. powód dostarczył papier zamówiony przez Drukarnię Akcydensową do magazynów tej spółki a faktury za towar wystawił na pozwanego 17 czerwca 2003 r. pozwany zwrócił się do powoda o wystawienie faktur korygujących do not i faktur wymienionych w pozwie. W tym czasie członkami wieloosobowych zarządów pozwanej oraz Drukarni Akcydensowej były te same osoby: J. L. oraz M. R. W związku z wymaganiami co do łącznej reprezentacji spółki J. L. nie mogła, zdaniem Sądu, samodzielnie podejmować decyzji w przedmiocie kredytowania zakupów dokonanych przez Drukarnię Akcydensową w ramach limitu udzielonego pozwanej. Jednocześnie Sąd Okręgowy wykluczył możliwość występowania tej osoby w charakterze pełnomocnika spółki na mocy upoważnienia udzielonego przez drugiego członka zarządu.

Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 5 stycznia 2007 r. oddalił apelację wniesioną przez powódkę. Powódka zarzuciła w niej między innymi naruszenie art. 205 k.s.h. przez błędną jego wykładnię i przyjęcie, że między stronami nie doszło do wiążących umów sprzedaży. W toku postępowania apelacyjnego, w piśmie procesowym z dnia 9 listopada 2006 r., powódka wniosła o zobowiązanie syndyka masy upadłości DA spółki do przedstawienia wszelkich dokumentów księgowych w tym faktur VAT, z których wynika, że spółka DA – spółka z o.o. nabywała od pozwanej karton i papier w okresie od 1 października 2002 r. do 30 listopada

2002 r. i przeprowadzenie dowodu z tych dokumentów przed Sądem Apelacyjnym na okoliczność, że pozwana sprzedała DA - spółce z o.o. towar, za który powód dochodzi roszczeń w niniejszym postępowaniu.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny, zgodnie z art. 205 § 1 k.s.h. przy wieloosobowym zarządzie, decydujące znaczenie ma sposób reprezentowania spółki, określony w umowie spółki. W przypadku pozwanej, umowa spółki nie przewiduje składania oświadczeń woli samodzielnie przez członków zarządu. Dlatego zamówienia, jakie składała w jej imieniu J. L. nie mogły wywołać skutków prawnych. Sąd Apelacyjny pominął na podstawie art. 381 k.p.c. dowody powołane w postępowaniu apelacyjnym, ponieważ powód nie przytoczył okoliczności wskazujących na potrzebę ich powołania przed Sądem drugiej instancji. Nie było żadnych przeszkód, aby przed Sądem pierwszej instancji powołać dowody z odpowiednich cenników oraz dokumentów znajdujących się w posiadaniu osób trzecich.

Powódka złożyła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego. Oparła ją na obu podstawach, wymienionych w art. 398³ § 1 k.p.c. Z przepisów procesowych, jako jedyny został przytoczony art. 381 k.p.c., którego naruszenie wiąże skarżącą z wadliwym nieuwzględnieniem wniosków dowodowych w postępowaniu apelacyjnym.

Naruszenie prawa materialnego, polegające na niewłaściwym zastosowaniu art. 205 § 1 k.s.h., wyrażało się nieuwzględnieniem, że członek zarządu uprawniony do reprezentacji spółki jedynie w ramach legitymacji łącznej z innym członkiem zarządu lub prokurentem, może samodzielnie występować w imieniu spółki, jako jej pełnomocnik.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje :

Skarga kasacyjna zasługuje na uwzględnienie a podniesione w niej zarzuty są usprawiedliwione zarówno, co do naruszenia przepisów postępowania jak i co do niewłaściwego zastosowania art. 205 § 1 k.s.h.

Powód składając w toku postępowania apelacyjnego wnioski o przeprowadzenie dowodu z faktur VAT, będących w posiadaniu Syndyka masy upadłości DA spółki z o.o., zmierzał do wykazania nowej okoliczności, która pozostawała w bezpośrednim związku z uwiarygodnieniem powództwa skierowanego przeciwko Wydawnictwu M. spółce z o.o. Przed Sądem pierwszej instancji powódka domagała

się kilkakrotnie (pismo z dnia 30 listopada 2003 r. k. - 100, pismo z dnia 5 lipca 2005 r. k. - 310) zobowiązania strony pozwanej do złożenia rejestru faktur zakupów i sprzedaży, prowadzonego dla potrzeb ewidencji podatku od towarów i usług oraz oryginałów faktur i not księgowych otrzymanych od powódki. Wniosek ten uwzględnił Sąd pierwszej instancji postanowieniem z dnia 5 maja 2005 r. (k. - 277) a następnie dnia 22 lipca 2005 r. dopuścił dowód z tych dokumentów, zobowiązując jednocześnie pozwanego do złożenia ich w terminie 7 dni, pod rygorem skutków z art. 233 § 2 k.p.c. W wykonaniu tych postanowień, strona pozwana złożyła jedynie zestawienie deklaracji VAT 7, z którego nie wynikają żadne konkretne dane, które można było połączyć z żądaniem zapłaty za dostarczony towar opisany w kilku fakturach VAT. Do chwili zamknięcia rozprawy w pierwszej instancji pozwana nie przedstawiła pozostałych dokumentów.

Złożony przez stronę powodową w postępowaniu apelacyjnym (k. - 454) wniosek obejmował inne dowody i okoliczności. Odnosił się do faktur wystawionych przez pozwaną dla spółki DA spółki z o.o. na towary, za które powódka dochodzi wynagrodzenia. W piśmie z dnia 9 listopada 2006 r. powódka uprawdopodobniła, zgodnie z obowiązkiem jaki łączy się zastosowaniem art. 381 k.p.c., że nie mogła tych dowodów przedstawić. Powołała się na informacje Syndyka masy upadłości spółki DA uzyskane na przełomie października, listopada 2006 r., czyli po zamknięciu rozprawy przed Sądem pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny, podejmując ostateczną decyzję o nieuwzględnieniu nowego wniosku dowodowego, wskazał na brak przeszkód w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, co do powołania dowodów pozostających w dyspozycji osób trzecich. Pominął jednak w swych rozważaniach, że opisane dowody dotyczą transakcji pomiędzy pozwaną a powiązaną z nią personalnie spółką DA, o których powódka miała się dowiedzieć dopiero po wydaniu wyroku w pierwszej instancji.

Strona powołująca się w postępowaniu apelacyjnym na nowe dowody i fakty powinna wykazać, zgodnie z art. 381 k.p.c., jedną z dwóch przyczyn przeprowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego a mianowicie, że nie mogła powołać tych samych dowodów i faktów, albo że potrzeba ich powołania powstała później. Natomiast obowiązkiem Sądu drugiej instancji jest dokonanie wszechstronnej oceny wykazywanych przez stronę okoliczności z punktu widzenia

zasad art. 381 k.p.c. i dopiero na tej podstawie podjęcie decyzji o dopuszczeniu bądź pominięciu nowych faktów czy dowodów oraz uzasadnienie swojej decyzji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2001 r. sygn. akt IV CKN 481/00 system informacji prawniczej lex 52802). Nie wystarczy w tym zakresie poprzestanie na bardzo ogólnym stwierdzeniu braku przeszkód do powołania określonych dowodów w pierwszej Instancji, bez odniesienia się do konkretnych okoliczności, wskazanych przez stronę wnioskującą o przeprowadzenie nowych dowodów. Rację ma wobec tego skarżąca, że Sąd drugiej instancji nie dokonał oceny przesłanek zastosowania art. 381 k.p.c., a naruszenie tego przepisu postępowania mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Wadliwe jest przyjęte przez Sąd założenie, znajdujące jakoby oparcie w treści art. 205 § 1 k.s.h., że oświadczenie woli w imieniu spółki mogą składać wyłącznie osoby w nim wymienione, w sposób określony w umowie spółki albo we względnie obowiązującej treści art. 205 § 1 k.s.h. Konsekwencją tego stanowiska było wykluczenie możliwości (co jednoznacznie uczynił Sąd pierwszej instancji), że J. L., jako członek zarządu pozwanej spółki, nie mogła w jej imieniu występować na podstawie pełnomocnictwa, udzielonego zgodnie z zasadami reprezentacji spółki przez jej organ, określonymi w art. 205 § 1 k.s.h.

Zagadnienie to rozstrzygnął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 23 sierpnia 2006 r. (sygn. akt III CZP 68/06 OSNC 2007/6/82) dopuszczając ustanowienie pełnomocnictwa do poszczególnych czynności dla członka zarządu spółki, który jest uprawniony umową spółki do jej reprezentowania łącznie z drugim członkiem zarządu. Pogląd ten, odwołując się do uzasadnienia uchwały, aprobuje Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną. Przyznanie członkowi zarządu legitymacji do działania w mieniu spółki w charakterze pełnomocnika nie przesądza, w jakiej faktycznie roli występował członek zarządu pozwanej spółki. Jest to kwestia stosownych ustaleń faktycznych, pozostających poza zakresem wniesionej skargi kasacyjnej.

Ponieważ skarga kasacyjna miała uzasadnione podstawy, Sąd Najwyższy stosownie to treści art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji pozostawiając temu sądowi

rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego (art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.).